

มนุษย์ต้นไม้แห่งทุ่งสังหาร

1. ทุ่งสวรรค์

ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ล้มครืนลงต้นแล้วต้นเล่าด้วยคมเขี้ยวมันวาวของเลื่อยยนต์พะยี่ห้อจีน ปีนี้อรุณจะมีอายุครบ 15 แล้วแต่ก็ยังนับว่าเขาวิัยมากเมื่อเทียบกับบรรดาต้นไม้เหล่านั้นที่ถูกเลื่อยถางตลอดทั้งวัน

“ต้นไม้ต้องหลีกทางให้ยางมะตอยและคอนกรีต” ลุงบอกอรุณตามสิ่งที่ได้ยินมาจากปากหัวหน้าคนงาน หากไม้ถางป่าทิ้งเสียก่อน พวกเขาก็จะสร้างตึกรามบ้านช่องและถนนหนทางไม่ได้

เมืองพระสีหนุหรือกำปงโสม บ้านเกิดของอรุณเคยเป็นเมืองพักตากอากาศที่อยู่ใต้ร่มเงาของป่าเขตร้อน คละด้วยแสงแดดบางเบา ลมเย็นเอื่อย ๆ และทะเลอันเจียบสงบ แต่ไม่กี่ปีมานี้มันกำลังแปรสภาพเป็นป่าคอนกรีต หลังรัฐบาลประกาศเขตเศรษฐกิจพิเศษ เปิดให้นักธุรกิจต่างชาติเข้ามาลงทุนได้อย่างเสรี พร้อมมอบสัมปทานที่ดินให้เช่าได้นานถึง 99 ปี นานยิ่งกว่าชีวิตมนุษย์บางคนเสียอีก

ระยะแรก เม็ดเงินที่มาร่วมมั่งคั่งจากจีนได้เสกให้ตึกสูงหลายสิบชั้นผุดขึ้นราวดอกเห็ด ครอบครัวอรุณเกิดในตระกูลช่าง พ่อและลุงจึงมีงานทำจนแทบไม่ได้หยุดได้หย่อน พวกเขา มักพาอรุณไปตามไซต์ก่อสร้าง เด็กหนุ่มจึงมีโอกาสฝึกปรี่มือช่างจากพ่อและลุงตั้งแต่เด็ก ทั้งช่างปูน ช่างอิฐ ช่างไม้

อยู่มาวันหนึ่ง อรุณต้องจัดเอาวิชานี้ไปทำงานหาเลี้ยงชีพและครอบครัวอย่างกะทันหัน เพราะฤทธิ์เหล้าหมักทำให้พ่อเมาค้าง ตกนั่งร้านลงมาตายในไซต์ก่อสร้างแห่งหนึ่ง เขาเข้าทำงานแทนพ่อแทบจะทันทีจากการทาบทามของลุง

งานก่อสร้างทำเงินให้อรุณมากพอ แม่และยายจึงไม่ต้องหางานอื่น เพียงแค่ดูแลบ้านเรือนและทำนาพอให้มีข้าวกินในแต่ละปีเท่านั้น น้องสาวของอรุณก็ได้เข้าเรียนในโรงเรียนดีๆ และมีตุ๊กตาและเสื้อผ้าที่พี่ชายซื้อให้เป็นของขวัญกองเป็นภูเขาขนาดย่อมภายในบ้าน อรุณไม่ใช่คนที่ยิวเตร็ดเตร่คิดเหล้าติดยา เพราะบทเรียนสุดท้ายที่พ่อทิ้งเอาไว้ยังฝังแน่นในใจเสมอ เขาไม่อยากตายอย่างนั้น อรุณมีเงินเหลือเก็บ ด้วยอัตราเร่งเท่านี้ เขาคงมีบ้านดี ๆ และที่ดินสักผืนภายในเวลาไม่กี่ปี แต่ภาพฝันที่จะได้ล้มตาอำปากก็พังครืน เมื่อทุนจีนเริ่มนำเข้าคนงานจีนแทบทั้งชุด แม้กระทั่งงานรับจ้างก่อสร้างรายวันก็แทบไม่เหลือที่ว่างให้คนกัมพูชา ตำแหน่งที่สูงกว่านั้นอย่างโพรแมนหรือวิศวกรแทบไม่ต้องพูดถึง อรุณและลุงรองานอยู่นานหลายเดือน แต่ก็ไม่มีวีแวว

แต่ละวันที่ผ่านไป หนี้และค่าใช้จ่ายเริ่มสวนทางกับรายได้และเงินในบัญชี ชำรายกว่านั้นนับตั้งแต่ทุนจีนเข้ามา ข้าวของเริ่มแพงขึ้นหลายเท่าตัว ราคาที่ดินเล่าก็พุ่งสูงนับร้อยเท่าจนคนท้องถิ่นหมดปัญญาจะเอื้อมถึง ไม่มีเงินซื้อที่ดินใหม่ยังพอทำเนา แต่ที่ดินเก่าแก่ตกทอดจากสมัยบรรพบุรุษก็ถูกเวนคืนจากรัฐ เพื่อเอาไปขายทำกำไรจากนายทุนต่างชาติอีกทอดหนึ่ง

ที่ดินและที่นาของครอบครัวอรุณมีเอกสารสิทธิ์รับรองตามกฎหมาย แต่เพื่อนบ้านในละแวกเดียวกันไม่โชคดีเหมือนอย่างเขา บ้านเรือนหลังแล้วหลังเล่าถูกรื้อถอน ตึกสูงหลังแล้วหลังเล่างอกขึ้นทดแทนล้อมรอบบ้านของอรุณ มันไม่ใช่ตึกสำนักงานธุรกิจโทรคมนาคมหรือโรงงานสิ่งทออย่างที่โฆษณาในทีวี เป็นได้เป็นอย่างดีก็แค่บ่อนคาลิโนหรือศูนย์กลางของแก๊งคอลเซ็นเตอร์ขนาดใหญ่

เพื่อนบ้านเริ่มหายหน้าไปที่ละครอบครัว ไม่มีใครทราบว่าจุดหมายปลายทางของพวกเขา คือที่ไหน อรุณเดาว่าคงเป็นแหล่งที่มีงานให้ทำเพื่อแลกเงิน แม้เงินที่ได้จะมีจำนวนเล็กน้อยก็ตาม

แต่มูลค่าที่ดินที่พุ่งสูงขึ้นก็เป็นโอกาสให้เจ้าของที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์รับรอง พวกทุนจีนเคยส่งนายหน้ามายื่นข้อเสนอก้อนโตถึงชานเรือนของอรุณ ลุงอยากให้ขายแล้วเอาเงินก้อนนั้นทำทุนธุรกิจก่อสร้าง แต่ยายและแม่ไม่เห็นด้วย แม่ไม่มีเงิน แต่มีที่ดิน อย่างน้อยก็พอจะมีข้าวกินไม่อดตาย หลังโต้เถียงกันอย่างหนักตลอดคืน ยายและแม่ก็ได้รับชัยชนะ เมื่อลุงของอรุณหายหน้าไปเหมือนเพื่อนบ้านคนอื่น ๆ ยายบอกว่าเขาคงจะไปหางานทำในเมืองไทย

วันหนึ่งหลังจากเดินเตร่หางานกลางแดดเปรี้ยงในเมือง อรุณฉีกป้ายไวนิลที่มีตัวอักษรเขมรตัวเล็ก ๆ และอักษรจีนตัวใหญ่ ๆ ว่า ‘เมืองสวรรค์แห่งธุรกิจ’ ใช้แทนร่มบังแดดเดินกลับบ้าน ยังไม่ทันจะก้าวพ้นรั้วบ้าน แม่ก็ด่าขึ้นเสียงดังว่า “สวรรค์บ้าอะไร มีแต่ฝุ่นจากการก่อสร้างป่าไม้กลายเป็นป่าคอนกรีต ภูเขาเขี้ยวกลายเป็นภูเขาขยะ ข้าวปลาก็แพง”

“สวรรค์พรรคนี้มีแต่นายทุนเท่านั้นที่อยู่ได้ แล้วยายทุนพวกนั้นก็ไม่ต้องเขมร” ยายเข้ามาร่วมผสมโรง ก่อนจะคว้าเอาไวนิลแผ่นนั้นจากมืออรุณไปใช้มุงหลังคาเส้าไก่ข้างบ้าน

2. เหมืองแร่

หากมนุษย์สังเคราะห์แสงได้เหมือนต้นไม้ก็คงดี

อรุณมักอิจฉาต้นไม้บางประเภทที่ต้องการเพียงแสงแดด น้ำ และดิน เพียงเท่านั้นก็มีชีวิตรอด เติบโต และออกดอกออกผลสืบเผ่าพันธุ์ต่อไปได้ แต่โทษฐานที่เกิดมาในเผ่าพันธุ์มนุษย์ อรุณสังเคราะห์แสงไม่ได้ ไม่มีมนุษย์หน้าไหนทำได้ แม้พวกเขาจะต้องทำงานหนักกลางแดดจ้า

เมื่อไม่มีงาน ไม่มีเงิน และไม่มีกิน อรุณจึงต้องยอมปล่อยให้สายลมแห่งโลกทุนนิยมพัดพาข้ามพรมแดนรัฐชาติไปหาแหล่งแร่ธาตุที่จะช่วยหล่อเลี้ยงชีวิตของตนและครอบครัว

แร่ธาตุสำคัญชนิดนั้นมีชื่อเรียกว่า ‘เงิน’

แหล่งเงินสำคัญไม่ใช่ที่ไหนไกล เพื่อนร่วมหมู่บ้านหลายคนเคยพูดถึงเมืองไทยให้อรุณฟังบ่อย ๆ แต่อรุณจนปัญญาจะหาเงินซื้อตัวเครื่องบินหรือรถไฟความเร็วสูงที่สร้างจากเงินหยวน เพราะหากต้องเข้าทำงานอย่างถูกกฎหมาย อรุณจะต้องเจียดเงินไว้จ่ายค่าหนังสือเดินทาง ค่าใบอนุญาตทำงาน ค่าใบรับรองแพทย์ และค่าเดินเรื่องอีกหลายพันบาท เขาจึงนั่งรถบัสดูโดยสารบูโรทั้ง ราคาถูกที่สุด มุ่งหน้าสู่กรุงเทพฯ ในหน้าร้อนปีที่ 18 ของชีวิต พร้อมเสียงของยายที่ยังก้องอยู่ในหัว หากเจอลุงก็บอกให้กลับบ้านบ้าง

3. ทุงหย้า

อรุณเป็นลูกจ้างในกิจการขายยาและสมุนไพรแห่งหนึ่งย่านท่าพระจันทร์ ทุกวันเขาต้องจัดเรียงยาใส่ซอง เตรียมยาเป็นชุด ๆ ตามสรรพคุณการรักษา ทั้งสมุนไพรแห้งตากแห้ง แบบบดเป็นผง และชนิดแคปซูล การจัดเรียงสมุนไพรเหล่านี้สร้างเงินให้อรุณเดือนละ 9,000 บาท แลกกับที่ซุกหัวนอนฟรี และอาหารฟรีในบางมื้อ บางวันอรุณก็ต้องออกขายหน้าร้านด้วย หากลูกจ้างคนอื่น ๆ หยุดงาน หรือมีลูกค้ำมากจนเพื่อนที่ขายหน้าร้านรับมือไม่ทัน

แม้สมุนไพรพวกนั้นจะเป็นเพียง ‘แห้งไม้’ ที่ตายแล้ว แต่ก็ยังสร้างกำไรให้มนุษย์ได้ อรุณส่งเงินกลับบ้านให้แม่และยายทุกเดือนไม่เคยขาด แลกกับการกินอยู่อย่างง่าย ๆ ตื่นเช้าทำงานเลิกงาน อาบน้ำ นอน ชีวิตแรงงานก็เวียนวนอยู่แค่นี้ วัฏจักรชีวิตแทบไม่ต่างจากพืชที่หมุนตามวงจรของแสงอาทิตย์

เมื่อชีวิตทำงานเริ่มลงตัว ความเหงาที่เกาะกินหัวใจคนไกลบ้านเริ่มผลัดให้อรุณออกจากห้องหับและร้านรวงที่คุ้นเคย เดินลัดเลาะผ่านย่านสมุนไพร พระเครื่อง และรูปบูชาของ ‘ไอ้ไข่มุ่งสู่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งที่เคยเปรียบประดุจบ่อน้ำ แล้วอรุณก็ได้ค้นพบสถานที่ที่เขาจะได้มาเยือนทุกเย็นหลังเลิกงานไปตลอดหลายเดือน

สนามหญ้ากลายเป็นสังเวียนให้อรุณไล่หวดลูกหนังร่วมกับคนอื่นร้อยพ่อพันแม่ นานาชาติ นานาชนชั้น ไล่ตั้งแต่นักศึกษาที่ใส่รองเท้าหนังจิ้งจอกปักชื่อตนเอง ราคาคู่ละเจียดหมื่น ช่างทองผู้เคยเลี่ยมกรอบพระราคาหลักสิบล้านและทำงานให้เซียนพระดัง ๆ มาแล้วนักต่อนัก ข้าราชการและตำรวจที่แม่จะตัดหัวเกรียน แต่กียศสูงไม่น้อย ตลอดจนแรงงานข้ามชาติเหมือนกัน แต่มาจากดินแดนอื่นอย่างลาว พม่า หรือกะเหรี่ยง

อรุณไม่สนใจหรอกว่าพื้นที่แตกต่างหลากหลายเหล่านี้สำคัญอย่างไร เพราะผู้ชายทั้งหัวดำ-หัวหงอก-หัวเกรียนกลุ่มนี้ ล้วนเป็นมนุษย์ผู้ขายแรงงานแลกเงินในมหานครแห่งนี้ทั้งสิ้น บางคนขายร่างกาย บางคนก็ขายแรงสมอง บนผืนหญ้าอรุณจึงไม่เคยยั้งมือ (พูดให้ถูกคือยั้งเท้า) จังหวะเข้าบอล 50-50 อรุณจะเข้าเต็มร้อยเสมอ แม้แข้งขาของเขาจะวินหวะด้วยปลายปุ้มรองเท้าสตั๊ดทุกวัน แต่ขาของคู่แข่งจะมีแผลมากกว่าเสมอ

มีอยู่ครั้งหนึ่ง แผลย้ายจากหน้าแข้งไปปรากฏบนใบหน้าของอรุณ เมื่อเขาใช้ร่างกายเข้าเบียดปะทะกับพ่อค้าขายส่งผ้าโหลในจังหวัดที่หนุ่มคนนั้นกำลังจ้างเท้ายิงเพื่อทำประตู พ่อค้าผ้าโหลล้มกลิ้งไม่เป็นท่า เมื่อยันตัวขึ้นได้เขาก็วิ่งไล่หวดอรุณแทนลูกฟุตบอล เท่านั้นยังไม่สาแก่ใจ พ่อค้าผ้าโหลโทรตามพรรคพวกอีกเกือบสิบคนให้มาดักอรุณข้างสนาม พร้อมไม้หน้าสามและเหล็กที่น่าจะเป็นราวแขวนผ้า

หากตำรวจยศใหญ่รายหนึ่งไม่ช่วยไล่เกลี้ย อรุณคงได้กลายเป็นปุ๋ยแทนที่จะเป็นต้นไม้ อย่างที่เขาหมกนึ่งฝัน

“มึงกลับบ้านไปเลยไอ้เขมร ไม่งั้นกูจะส่งกลับไปในโลง” นั่นคือคำขู่ที่ท้ายจากกลุ่มชายฉกรรจ์

แต่ออรุณก็ยังมีชีวิตรอดมาเตะฟุตบอลต่อได้อีกหลายเดือน พ่อค้าผ้าโหลคนนั้นต่างหากที่หายหน้าไปจากสนาม ออรุณมาได้ยินทีหลังว่า ศพของเขาถูกพบในถุงปุ๋ยที่ถูกทิ้งกลางดงกล้วยแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ เพราะค้ำหนังนอกระบบก้นโต

4. ป่าคอนกรีต

ออรุณไม่ใช่คนที่จะสร้างศัตรูไปทั่ว ในสนามหญ้าเขาอาจเป็นนักฟุตบอลขาโหดก็จริง แต่นอกสนาม ออรุณก็มีกลุ่มคนที่พอจะเรียกได้ว่าเพื่อน และหนึ่งในนั้นคือ นักศึกษาปริญญาโท 3-4 คน

ทุกเช้าขณะกำลังกรอกยาใส่ช่องและจัดเรียงให้เข้าชุด ออรุณจะเห็นพวกเขาหอบหิ้วตำราภาษาฝรั่งเล่มหนา ๆ หายเข้าห้องสมุดทั้งวัน แล้วค่อยโผล่หน้าออกมาอีกที่ตอนเย็นเมื่อถึงเวลาเตะบอล

หรือคนพวกนี้สังเคราะห์แสงเองได้ เขาเลยไม่ต้องทำงาน ออรุณรู้ว่าความคิดนั้นไม่เข้าท่า จึงไม่กล้าเอ่ยปากถาม

บางครั้งพวกนักศึกษาก็มาเตะบอลทั้งที่ยังไม่สร้าง พวกเขาชอบเข้ามาคุยกับออรุณหลังเสร็จสิ้นการออกกำลังกาย นักศึกษาภาคประวัติศาสตร์คนหนึ่งทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการปกครองยุคเขมรแดง เขาจึงมาตีสนิทกับออรุณเป็นพิเศษ

ออรุณจะปฏิเสธเสียงแข็งทุกครั้งเมื่อพวกเขาชวนไปดื่มบริเวณถนนข้าวสาร แต่เมื่อถูกรบเร้าบ่อยเข้า ออรุณก็ทนการคะยั้นคะยอไม่ไหว เผลอตกปากรับคำ และต้องติดสอยห้อยตามกลุ่มนักศึกษาไปจนได้

ออรุณยังคงไม่ดื่มแอลกอฮอล์ เขาสั่งน้ำเปล่ายี่ห้อเดียวกับเบียร์ที่เพื่อนกิน เพียงเพื่อจะได้พูดคุยกันอย่างสนุกสนาน แต่แสงไฟวิบวับและจังหวะดนตรีเร้าอารมณ์ไม่สามารถทำให้ออรุณสนุกได้เลย เขาเรียกคิดเงินแล้วขอตักกลับ หญิงสาวหน้าคมราวกับถอดแบบมาจาก ‘ครูพนอ’ ในหนังเรื่องลองของ ถือบิลมาให้ออรุณ มันเป็นจังหวะที่หัวใจเขาพองโตมากที่สุดในรอบปี

เธอเป็นคนพนมเปญ อายุมากกว่าออรุณไม่กี่ปี และทำงานในไทยมาหลายปีแล้ว ออรุณจัดทุกกลเม็ดที่ไม่มีในวิชาช่างของบรรพบุรุษมาใช้ขอเฟชบุ๊กของเธอ

เขาพยายามสานสัมพันธ์กับเธออยู่แรมเดือน ทั้งชวนกินข้าว ดูหนัง และห้อยโหนรถเมล์สาย 516 พากันไปเดินห้างแถวปิ่นเกล้าในช่วงวันหยุด ออรุณเริ่มเปลี่ยนจากชุดกีฬาและชุดทำงานมาเป็นกางเกงยีนส์และเสื้อยืดทันสมัยที่ซื้อมาจากตลาดนัด และเขาก็ใส่ชุดตัวเก๋นี้ทุกครั้งที่เด็ดกับเธอ

แต่ความสุขก็เหมือนเงินในกระเป๋า มันสร้างภาวะครีမ်ใจอยู่ได้ประเดี๋ยวประด๋าว ไม่นานนักก็จากไป

ออรุณหน้าเศร้า ตาแดงก่ำ นั่งทอดอาลัยอยู่ข้างสนามฟุตบอล

“เขาทิ้งผมแล้ว เขามีผ้ามีลูกแล้ว”

จากวันนั้น อรุณคล้ายจะเสียหลัก ไม่มีอีกแล้วจึงหะเล่นหนักปะทะหนัก ร่างกายคล้าย เบาทวี หัวใจคล้ายบอบบาง อรุณทำในสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน เขารินเบียร์ขวดแล้วขวดเล่าลง คอ ชดกสิ้นน้ำสีอำพันเหล่านั้นเพราะหวังว่ามันจะช่วยชะล้างก้อนจุลินทรีย์หนึ่งในหัวใจ

โลกไม่อนุญาตให้อรุณเศร้าได้นานนัก การทะเลาะของเชื้อโควิด-19 ทำให้ร้าน สมุนไพรต้องปิดชั่วคราว เพราะรัฐบาลไทยสั่งล็อกดาวน์และปิดสถานที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ตั้งแต่ตลาด สำนักงานเอกชน สถานที่ราชการ รวมถึงโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ถ้าหากบอกให้อรุณและเพื่อนหยุดงานแบบไม่มีค่าจ้าง เมื่อไม่ต้องทำงาน ชีวิตของอรุณยิ่งแคว้งคว้างหนักกว่าเก่า และครั้งนี้สนามฟุตบอลที่เคยเป็นที่พักและที่เติมพลังงานให้แก่หัวใจ ได้ถูกขึงเชือกล้อมรั้วตามมาตรการรัฐเสียแล้ว

อรุณยังโชคดีที่รัฐบาลไม่สั่งปิดร้านสะดวกซื้อชื่อดัง ไม่งั้นก็ไม่รู้จะหาซื้อเบียร์มาล้าง ความเศร้าได้จากที่ไหน เขาหัวขวดเบียร์กลับห้องพักวันละครั้งไหล

“ศบค. ชุดเล็ก เห็นชอบตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอเมื่อวานตอนช่วงบ่าย กรุงเทพฯ จะถูกยกระดับขึ้นมาเป็น ‘พื้นที่สีแดง’ หรือพื้นที่ควบคุมสูงสุดอีกครั้ง มาตรการที่สำคัญคือ การกำหนดเวลาเปิด-ปิดสถานบันเทิง ผับ บาร์ โดยให้เปิดถึง 21.00 น. แต่เมื่อวานตอนช่วงค่ำผู้ว่าฯ กรุงเทพฯ ได้ออกประกาศสั่งปิดผับ บาร์ คาราโอเกะ และอาบ อบ นวดใน 3 เขต ได้แก่ วัฒนา คลองเตย และบางแค เพื่อสอบสวนโรค ...”

หากเสียงผู้ประกาศข่าวสาวทางโทรทัศน์คล้ายบทสวดกล่อมขวัญของอรุณ เบียร์ในแก้วก็เปรียบเสมือนน้ำมนต์ต่อชีวิต แต่ในวันที่ผันผ่าน มีพื้นที่ถูกประกาศเป็น ‘สีแดง’ มากขึ้นทุกที่แรก ๆ ข่าวก็ลงว่าเชื้อแพร่มาจากคนรวย นักการเมือง หรือข้าราชการระดับสูงที่เดินทางมาจากต่างประเทศ แต่ช่วงหลังอรุณไม่เห็นคนกลุ่มนั้นบนหน้าข่าวอีกต่อไป เห็นก็แต่ข่าวของแรงงานข้ามชาติที่ถูกตราหน้าว่าเป็น superspreader

“พี่หยุดอยู่ตรงนั้น เดี่ยวหนูเอาเบียร์มาวางไว้ให้หน้าร้าน” น้ำเสียงและสายตาของพนักงานประจำร้านสะดวกซื้อเริ่มเปลี่ยนเป็นหวาดกลัว กระทั่งแบ็งกระดังต่ออรุณมากขึ้นทุกที

อรุณไม่แน่ใจว่า เชื้อโรคมียีสัญชาตญาณชนิดพิเศษที่จะช่วยให้มันเกาะกินปอดของคนเชื้อชาติใดมากกว่าชนชาติอื่นหรือไม่ แต่คำว่า ‘สีแดง’ กลับกระตุกต่อมความทรงจำให้คิดถึงบ้าน

บ้านที่เคยเป็นพื้นที่สีแดงและฐานที่มั่นของคอมมิวนิสต์ และอาจกำลังจะถูกโควิดแผ่ขยายเข้ายึดครองในเวลาอีกไม่นาน

5. ทุงทานตะวัน

ชีวิตช่วงล็อกดาวน์คล้ายต้นไม้ที่เติบโตภายในถ้ำ ไม่เห็นแสงเดือนแสงตะวัน แสงเดียวที่พอจะหล่อเลี้ยงหัวใจของอรุณได้คือ แสงสีฟ้าจากจอมือถือ

อรุณใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ (เวลาส่วนใหญ่ของเขาก็ว่าง) ไปกับโซเซียลมีเดียอย่างเฟซบุ๊ก และติ๊กต็อกที่ได้รับความนิยมขึ้นมาในช่วงล็อกดาวน์ บนโลกเสมือนจริงแห่งนั้น เขาทดลอง

เพาะปลูกความรักอีกหลายต่อหลายครั้ง แต่ไม่เคยมีครั้งใดสำเร็จ ไม่มีใครเหมือนเธอ ไม่มีใครทำ เขาหัวใจฟูได้อย่างนั้นอีก อรุณได้แต่นอนไถมือถือ กอดขวดเบียร์ทุกคำคืน เป็นอย่างนี้วนเวียนไม่รู้จบ

การซาลงของโรคระบาดทำให้รัฐบาลไทยผ่อนคลายมาตรการ อรุณกลับไปทำงานที่ร้านสมุนไพรมันๆ ที่ไม่เคยได้รับการตรวจโรค ไม่เคยได้รับการฉีดวัคซีนแม้เพียงเข็มเดียว ไม่เคยได้รับแม้แต่หน้ากากอนามัยฟรี หากเทียบกับฟุตบอล ช่วงเวลานี้คงเปรียบเสมือนการพักครึ่งให้หายเหนื่อย เพื่อรอกองแรงอีกครั้ง ผิดก็แต่ว่า ไม่มีใครรู้เลยว่าโควิดจะอนุญาตให้เราพักนานเท่าไร

กิจการร้านสมุนไพรมันๆ ขายดีเป็นเทน้ำเทท่า คนแห่มาซื้อฟ้าทะลายโจรและท่อนไม้อื่น ๆ ที่โฆษณาว่าช่วยป้องกันเชื้อไวรัส หรือมีจะนั้นก็หวังว่า สมุนไพรมันๆ จะช่วยบรรเทาอาการและป้องกันไม่ให้เชื้อลงปอด แค่ว่าท่อนไม้แห้ง ๆ ก็ยังดีกว่าวัคซีนน้ำเปล่าที่รัฐบาลจัดหามาให้ แม้ถ้าแก่ร้านยาจะคิดราคาแพงกว่าปกติ แต่จิ้งหะแบบนี้ คนมีแต่จะควักเงินซื้อ

ประตูของมหาวิทยาลัยเปิดอีกครั้ง แต่เสาไม้ชิงเชือกฟางล้อมรอบสนามหญ้ายังคงอยู่พร้อมกับป้ายงดใช้สนาม ลังเวียนฟุตบอลจึงถูกโยกมาเตะบนพื้นคอนกรีตของฟุตบอล โดยใช้ขอบถนนเป็นเส้นออก และใช้คนเดินสัญจรเป็นกรรมการที่คอยเป่าสัญญาณว่าเมื่อไรควรหยุดเกมชั่วคราว

อรุณเหมือนจะกลับมาใช้ชีวิตซ้ำอีกครั้งเมื่อสวมเสื้อบาร์ซา แมนยู และปารีส เขาจินตนาการว่าตนเป็นเนย์มาร์ ซูเปอร์สตาร์ชาวบราซิลที่เติบโตจากการเล่นฟุตบอลข้างถนน อรุณโชว์ทักษะลีลาสับขาหลอกที่ลอกแบบมาจากยูทูป ยิ่งถล่มประตูเป็นว่าเล่นในแต่ละวัน จนเขาแอบฝันว่า หากเด็กบราซิลที่สภาพชีวิตแย่กว่าเขามากยังเป็นนักฟุตบอลระดับโลกได้ เขาก็น่าจะคว้าโอกาสนั้นได้ในสักวัน

วันหนึ่ง เส้นทางแห่งบัลลงดอร์ของอรุณต้องชะงักชั่วคราว เมื่ออาณาบริเวณของมหาวิทยาลัยริมน้ำแห่งนั้นแน่นขนัดไปด้วยคนนับพัน เสียงปราศรัยดังขึ้นตลอดวัน พร้อมป้ายผ้าที่เต็มไปด้วยข้อความสั้นบ้าง ยาวบ้าง อรุณเห็นเพื่อนนักศึกษาของเขาปะปนอยู่กับฝูงชนนั้น จึงเดินแหวกฝูงชนเข้าไปหา

พูดถึงไม่ได้ก็ไม่ต้องมี

“เขาไล่ขายกฯ นะ” เพื่อนตอบคำถามของอรุณ แล้วอธิบายความล้มเหลวในการบริหารจัดการ และการทุจริตขนานใหญ่ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงก่อนโควิด อรุณฟังศัพท์แสงทางการเมืองเข้าใจบ้างไม่เข้าใจบ้าง แต่ก็ยิ้มนิ่ง เพราะถึงอย่างไรวันนี้เขาก็ไม่มีพื้นที่ให้เตะฟุตบอล

ยกเลิก 112

เสียงนั้นดังกระหึ่มจนอรุณต้องตะโกนถามเพื่อนว่า สิ่งที่เขาพูดกันบนเวทีหมายถึงอะไร

“หมาเชื่อง ๆ ที่ฝึกมาอย่างดี มันไม่กัดใครหรอก ถ้านายไม่สั่ง” เพื่อนที่เรียนประวัติศาสตร์ตอบ “ถ้าหมากัดคน เจ้าของก็ต้องรับผิดชอบ”

“แต่ที่บ้านผม คนคนเดียวเป็นทั้งหมาและเจ้าของหมา” อรุณตอบ

สนามหญ้าเป็นอัมพาตอีกครั้งในช่วงต้นเดือนตุลาคม ป้ายผ้าขาวแป้นตัวอักษรสีแดง เลือดปรากฏขึ้นเช่นเคย แต่คราวนี้กลางสนามฟุตบอลมีกรอบรูปขนาดใหญ่ตั้งหันมาเข้าหา หอประชุม เป็นรูปเปลือยซีดเก่า ๆ ของหนุ่มสาวนักร้อยกำลังคลานบนผืนหญ้า มือกุมท้ายทอย ในสภาพกึ่งเปลือยกาย มีเจ้าหน้าที่อาวุรสงครามจ่อข่มขู่

อรุณทราบจากเพื่อนคนเดิมว่าเกิดอะไรขึ้นในอดีต ครั้งก่อนเขาเชื่อเรื่องที่เพื่อนเล่า แม้จะ ฟังไม่เข้าใจหลายส่วน แต่ครั้งนี้เรื่องราวพิลึกเกินกว่าเขาจะเชื่อได้ลง

“พวกนี้เป็นคอมมิวนิสต์เหรอฟี่” อรุณนึกภาพไม่ออกว่าคอมมิวนิสต์จะมีหน้าตาเป็นเด็กหนุ่มเด็กสาวได้อย่างไร เขาเคยแต่เห็นภาพเขมรแดงที่หน้าตาขึงขังโหดเหี้ยมและถืออาวุรสงครามในแบบเรียนเท่านั้น

5. ทุ่งสวรรค์ (อีกครั้ง)

แล้วโควิดก็ปะทุขึ้นอีกหลายระลอก ไวรัสตัวจิ๋วก็ไม่ต่างจากปรสิตขนาดใหญ่บางสายพันธุ์ ที่เกาะกินสังคมมนุษย์ไม่ยอมปล่อย

เย็นวันหนึ่งอรุณปรากฏกายข้างสนามหญ้าในชุดเสื้อยืดกางเกงยีนส์ตัวเก่ง พร้อม หน้ากากอนามัยแบบวิถีชีวิตนิวนอร์มอล เขาไม่มีชุดหรือรองเท้ากีฬามาเปลี่ยน มีเพียงกระดาษทิชชูเปียวยู๋ และแววตาที่แดงก่ำ

“มึงอกหักอีกแล้วหรือ” เพื่อนถามหยอก

“ผมจะกลับบ้านแล้ว”

อรุณจากบ้านมาแล้วสองปีกว่า การจะกลับไปหาครอบครัวไม่ใช่เรื่องที่เกินความคาดหมายนัก หากเรื่องที่เขาเล่าจบลงแค่นั้น

“ยายตายแล้ว” เสียงนั้นลั่นเครือ

คำตอบนั้นสร้างก้อนจุกในอกของทุกคนที่ได้ฟัง ยายของอรุณผู้ไม่เคยได้รับวัคซีนใด ๆ จากรัฐบาลกัมพูชา ถูกพบเป็นศพในบ้านในเช้าวันหนึ่ง หลังจากเชื้อร้ายรุกเข้าถึงปอดของเธอ แม่ที่ขณะนั้นเป็นลูกจ้างคาลิโนจีนในเขตเมือง ต้องรุดกลับบ้านมาจัดการงานศพ แล้วเธอก็ไม่ได้กลับไปทำงานอีก

คาลิโนจีนทยอยลอยแพคนงานทิ้ง หลังนักท่องเที่ยวจีนที่เป็นลูกค้าหลักเดินทางออกนอกแผ่นดินใหญ่ไม่ได้ตามนโยบายซีโรโควิดของรัฐ ธุรกิจสีเทาเคลื่อนตัวเข้าไปอยู่บนโลกเสมือนบนแพลตฟอร์มดิจิทัล โลกเหล่านั้นไม่ใช่ภาษาเขมร คนกัมพูชาแบบแม่จึงกลายเป็นปัจจัยการผลิตที่ฟุ่มเฟือยและต้องถูกตัดทิ้งอันดับแรก ๆ ในช่วงโควิด

ยายตาย แม่และน้องสาวแคว้งคว้าง และลูกก็หายไป ผู้ชายคนเดียวของบ้านจึงไม่มีทางเลือกอื่น เงินที่ส่งให้ยายไม่เคยขาดทุกเดือนก็น่าจะมากพอสำหรับเปิดร้านขายอาหารเล็ก ๆ โดยมีแม่และน้องเป็นลูกมือ แล้วเจียดเงินบางส่วนไว้ทำนา พอให้มีข้าวกินได้อีกหลายปี

อรุณยังเสียดายชีวิตในกรุงเทพฯ และนั่นก็เป็นสาเหตุที่เขาหลังน้ำตา ความตั้งใจแรกเริ่มของอรุณ ก็แค่การกลับไปเยี่ยมบ้านเพียงไม่กี่สัปดาห์ แต่เมื่อเก้าแก่บอกว่าไม่ยากให้กลับ ถ้ากลับก็ต้องมาทำงานอีก เขาจึงต้องกลับถาวร

“ทำไมเอ็งจะกลับมาไม่ได้” เพื่อนคนไทยถาม

“เก้าแก่กลัวโรค”

อรุณบอกลาเพื่อน ๆ ทุกคน ก่อนกลับเขาขอถ่ายรูปหมู่ตรงลานกว้างที่มีรูปปั้นของผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยและอดีตนักเรียนนอกจากฝรั่งเศส พร้อมตีกรุปดินสอเป็นฉากหลัง แสงสุดท้ายพาดผ่านยอดตึก พร้อมน้ำตาของมนุษย์ต้นไม้ที่หล่นร่วงลงบนพื้น

ผ่านไปนานหลายเดือน โควิดคล้ายจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ได้อย่างกลมกลืน หรือมิฉะนั้นมันก็อันตรายไปแล้วอย่างสิ้นเชิง ผู้คนเริ่มออกจากถ้ำคอนกรีตมาใช้ชีวิตปกติ (ใหม่) สถานที่ทำงานทยอยเปิดต้อนรับคนงาน และสนามหญ้าก็เปิดให้มนุษย์วิ่งเหยียบย่ำไล่เตะลูกหนังอีกครั้ง

แต่ ณ ฟุ่่งหญ้าแห่งนั้น ไม่มีใครได้พบอรุณอีก

อรุณกลับบ้านเกิด แต่ไม่ได้เปิดร้านอาหารอย่างที่ตั้งใจ เพราะเงินก้อนนั้นถูกละลายไปกับพนันออนไลน์ด้วยฝีมือของแม่จนไม่เหลือเหลือ มีหน้าซ้ำ ทั้งบ้านและที่นา ก็ถูกขายเพื่อจ่ายหนี้ก้อนโต อรุณจึงต้องทำงานเป็นยามเฝ้าคาสีโนที่เป็นเจ้านี่ของแม่

อรุณร้องไห้ทุกครั้งเมื่อคิดถึงชีวิตในกรุงเทพฯ อยู่ที่นี่รายได้ไม่ดี และไม่มีฟุ่่งหญ้าที่เขารัก แต่ชีวิตก็ยังพอทนเพราะที่บ้านยังมีคนที่เฝ้ารอให้เขากลับทุกเช้าหลังออกกะ อรุณมักฝันถึงฟุ่่งหญ้าที่เขาจะได้โลดแล่นอย่างไม่ต้องพะว้าพะวงเรื่องอื่นใดในชีวิต แต่ต้องฝันทำเป็นยิ้มและตัดเสียงให้สดใสเมื่ออยู่ต่อหน้าแม่และน้องสาว

แต่แล้ววันหนึ่ง อรุณก็ถูกพบห้อยต่องแต่งอยู่กับข้อในห้องนอน อย่างน้อยเขาก็ไม่ได้ตกจากที่สูงลงมาตายเหมือนอย่างพ่อ บทเรียนนั้นยังฝังใจแม้ในห้วงสุดท้ายของชีวิต

ต้นไม้ล้มครืนลงต้นแล้วต้นเล่า ปีนี้อรุณคงจะมีอายุครบ 20

ณ ฟุ่่งแห่งการสังหาร ต้นไม้บางต้นล้มลง บางต้นก็มีชีวิตต่อไป

ผู้เขียน

ปยันันท์ จินา